

SAMOUUPRAVA

Glasilo Županske zveze v Ljubljani

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu.
Letna naročnina znaša za občine Din 100.—,
za vse ostale Din 40.—.

Uredništvo in uprava se nahajata v prostorih županske
zveze v Ljubljani, mestno načelstvo.
Rokopisi se ne vračajo. Telefon štev. 30-22.

LETO II.

LJUBLJANA, DNE 1. MARCA 1934.

STEV 5.

VSEBINA: Dr. A. Š.: Uredbodajna oblast občine po novem občinskem zakonu. — Ivan Zupan, doh. ravnatelj, Ljubljana: Še enkrat lrošarina. — Dr. F. Mis: Osrednja zdravstvena služba. — Vprašanja in odgovori. — Iz županske zveze. — Rzsodba upravnega sodišča.

Dr. A. Š. Uredbodajna oblast občine po novem občinskem zakonu

Delovanje občine je, enako kakor delovanje državnih upravnih oblaslev, **ustvarjajoče in izvršujoče**. V prvem smislu obsega izdajanje ukazov, prepovedi in splošno obveznih predpisov, ki naj veljajo ali za poedini primer (**odredbe in odločbe**) ali za skupino primerov, odnosno za vse primere, ki bi se morda pripetili (**uredbe**).

Izdajanje abstraktnih pravnih norm, to je predpisov, ki veljajo za celo vrsto primerov, je izliv zakonodajne oblasti in pristojja zato načeloma zakonodajalcu (narodnemu predstavnstvu). Ker pa ni mogoče, da bi zakonodajalec podrobno poznal razmere in potrebe vseh krajev, ki se med seboj največkrat zelo razlikujejo, in ker je poslopek pri zakonodajnem delu prekomplikiran in prepočasen, da bi mogel dosti hitro slediti izpremembam v življenju, **pooblašča** zakon državna in samoupravna oblastva, da sama izdajajo abstraktne predpise, ki jih v razlikovanje napram zakonom imenujemo uredbe.

Pravica do izdajanja uredb seveda ni neomejena. Teritorialno je omejena na ozemlje, na katero se razleza krajevna pristojnost doličnega oblastva, stvarno pa razen na okvir splošne stvarne pristojnosti doličnega oblastva še na zadeve, kojih ureditev zakon oblastvu izrecno poverja. Pooblastilo za izdajanje uredbe more biti ali specijalno (skoro vsak zakon vsebuje pooblastilo za pristojnega ministra, da nekatere podrobnosti iz tega zakona uredi sam z uredbo), ali pa splošno, kakršno je n. pr. dano občinam v § 82. zakona o občinah in o katerem bo v tem članku govora.

Uredbe delimo v uredbe v ožjem pomenu besede ali **pravne uredbe**, to je predpise, ki so kakor zakon obvezni za vse in vsakogar, dalje v **pravilnike**, dane za upravo občinskih zavodov in podjetij (kopališčni, klavnični, vodovodni »redi«) in obvezne za uslužbence zavoda in poselnike ali uporabjalce dolične naprave (kopalce, mesarje, odjemalce vode, plina itd.) in končno razna **službena navodila**, s katerimi se ureja interno poslovanje občine in ki obvezujejo samo uslužbence in organe občine (razni občinski statuti, poslovniki, službene pragmatike itd.) V nadaljnjem bo v tem članku govor samo o občinskih uredbah v ožjem pomenu besede.

Do § 82. novega občinskega zakona sme občinski odbor v okviru svoje stvarne pristojnosti izdajati za svoje ozemlje splošno obvezne krajevne uredbe, in sicer tako na podlagi zakonov in v zakonu osnovanih uredb, kakor tudi ob pomanjkanju predpisov, s katerimi bi bila dolična vprašanja urejena. Iz tega člena vidimo:

1. da je samo **občinski odbor** pristojen izdajati uredbe, ne pa tudi občinska uprava ali predsednik občine, in

2. da je uredbodajna oblast občine **omejena**:

a) na stvari, ki spadajo v **delokrog občinskega odbora**; po § 81. zakona o občinah so to samoupravni posli iz § 76., državni posli iz § 77. (krajevna policija)

in pribava sredstev za opravljanje državnih poslov iz § 79.;

b) na **ozemlje občine**. Veljavnost občinske uredbe ne more nikdar segati čez teritorij občine, pa najsi bi bilo to zanjo še tako važno in koristno (n. pr. za pobiranje občinskih davščin ali izvajanje policijskih predpisov v nenaravno razmejenih občinah). Ako bi bilo torej potrebno, da se izvesni pravni odnošaji uredijo v dveh ali več sosednih občinah enako in ni mogoče doseči, da bi prizadete občine sporazumno izdale enako uredbo, bi moral uredbo izdati sreski načelnik ali ban, kolikor je po zakonu o notranji upravi, odnosno zakonu o banski upravi ali po specijalnih zakonih za dolični predmet pristojen.

c) na **potrebnost zakonite osnove** ali na pogoj, da dolična materija v zakonodaji ali višji uredbodaji ni urejena. Zakonita osnova je dana, ako so občini z izvesnim zakonom dane pravice in dolžnosti, ki jo ali izrecno pooblaščajo, odnosno ji naročajo, da izda splošno obvezne podrobne predpise o določenem predmetu, ali pa same na sebi dopuščajo izdajanje takih predpisov. Ni torej vedno potrebno, da zakon občini izrecno poverja ureditev izvesnih pravnih odnošajev; zadošča, da ureditev teh odnošajev po občini zakonu ne nasprotuje, zlasti pa da zakon te ureditve ne poverja drugi upravni edinici ali oblastvu.

Brez zakonite osnove sme občina izdati uredbo samo v stvareh, ki niso že z drugimi predpisi (zakoni, uredbami državnih oblaslev in banovin) detajlno urejene. Tu je uredbodajna oblast občine že precej široka in je omejena samo po splošnem stvarnem področju občine (§ 81.), ki pa je zelo obsežno. Ne more pa občina uporabiti zakonskih pooblastil, danih raznim drugim oblastvom, ki pa pooblastil še niso izkoristila; n. pr. zakon pooblasti ministra notranjih poslov ali bana, da uredi te ali one podrobnosti z uredbo, ta pa uredbe še ni donesel. Z lastno uredbo bi občina v tem primeru svoj delokrog prekoračila in taka uredba bi bila protizakonita.

Uredbodajna oblast občine je po novem zakonu večja nego je bila po v Dravski banovini prej veljavnih občinskih redih; kajti po teh je bila omejena na krajevno policijo (gradbeno, požarno, ceslno, zdravstveno, tržno, varnostno in drugo policijo), dočim je sedaj razlegnjena tudi na samoupravne posle. A tudi danes še bo krajevna policija najvažnejše uredbodajno področje, ki bo dalo občini — čeludi je po državni zakonodaji že precej regulirano — vedno nove dolžnosti za ureditev s krajevnim razmeram primernimi podrobnimi predpisi.

Posebne vrste uredbe so uredbe iz § 107. zakona o občinah, s katerimi more občina odrediti obvezno uporabo občinske klavnice, dalje obvezen priključek vseh hiš na občinski vodovod in kanalizacijo, in obvezno uporabo občinskih naprav za odvoz smeti in fekalij.

(Konec prihodnjič)

Ivan Zupan, doh. ravnatelj, Ljubljana

Še enkrat trošarina

(Konec)

Tarifa v bistvu ni slaba. Je elastična in odpira občinam široko polje za podlago obdavčitve, vendar pa je opazati, da maksimalne stopnje za poedine predmete radi skrajno nizke odmere nikakor ne odgovarjajo našim gospodarskim prilikam in našemu pojmovanju o načinu obremenitve (n. pr. kemikalije, amalgami itd.).

V tej slabi strani tarife se zrcali pogreška predlagatelja, t. j. ministrstva za finance, ki je gladko osvojilo beograjsko trošarinsko tarifo od 10. januarja 1933., ne da bi bilo predhodno pozvalo k sodelovanju tudi zastopnike drugih občin. Jasno je, da je beograjska tarifa prilagodena specifičnim potrebam beograjske občine, ki se povsem razlikujejo od potreb naših občin kakor so na splošno različne potrebe velikih (mestnih) in malih občin ter poedinih pokrajin države.

Tarifi so dodane na koncu tri pripombe.

Prva in druga sta logična posledica navodil, tretja pa, ki določa, da je v področju občine proizvajane predmete trošarinili po poslavkah za uvoženo blago, je nejasna v svoji stilizaciji in smiselno odveč. Nili navodila nili tarifa nikjer ne omenja proizvajalcev ter njihovih dolžnosti in pravic. Če se jih je hotelo na ta način zaščiliti, je treba to posebej poudariti, če ne, je ta pripomba v tarifi nepotrebna.

V kratkih obrisih sem s stališča splošnega gledanja razčlenil in osvetlil osnutek ministrstva za finance.

Mnenja sem, da je osnutek v načelu sprejemljiv ter upam, da se bodo dale v prednjih izvajanjih omenjene pomanjkljivosti in neskladnosti še preprečili.

Občinskim trošarinam očitajo, da so nesocialne davščine, ker zadenejo tudi socialno najšibkejšo plast naroda.

Jaz vzdržujem tezo, da je ta sistem trošarin najpravičnejši sistem obdavčitve, ker temelji na principu dejanske potrošnje, ki se slopnjuje s potrebami in sredstvi poedinca.

Čl. 5. navodil (način obremenitve) pa daje jamstvo za zaščito materialno šibkih, ker je določitev trošarinskih predmetov in višina odmere stvar občine.

Beograd se je hotel emancipirati od občinskih trošarin ter je uvedel v letu 1931 namesto njih doklade na neposredne davke. Toda ta eksperiment je drago plačal in se je sredi proračunskega leta zopet zatekel k trošarinam.

S tem prehajam k zaključnim izvajanjem.

*

Če reasumiramo vse prej iznesene momente, pridemo do logičnega zaključka, da pomenila uredba o izvrševanju javnih del in uveljavljanju navodil glede ob-

činskih naklad s trošarinsko in laksno tarifo velevažen in odločilen korak.

Banovinam in občinam je odprla možnost, da se poslužijo za vršenje svojih velikih socialnih nalog zelo izdatnih sredstev.

V njihove roke je položena smotrna in praktična izvedba teh uredb, ki naj bo prvi začetek ozdravljenja njihovih zrahljanih financ.

Toli osovražena trošarina bo postala kljub dosedanjemu trdovratnemu odporu stabilna davščina, ki naj da seme, ki ga bodo vesni čuvarji narodovih dobrin polagali v zevajoče in razvrwane socialno-gospodarske brazde.

Občine so se povečale — porasle pa so tudi njihove potrebe in z novimi nalogami so dani novi cilji.

Delovanje banovine in občine je v najtesnejši zvezi ter se medsebojno spopolnjuje.

Spričo lega morala skupno — roko v roki iskali poli za doseg svojih ciljev.

Imam trdno vero, da bosta izbrali pri teh odločitvah najboljšo in najdemokratičnejšo pot, vsled česar sem uverjen, da bosta uredili vprašanje pobiranja trošarin in vršenja kontrole tako, da bo prevzela te posle občina.

Manjše občine naravno ne bodo zmogle stroškov za vzdrževanje potrebnega aparata. Treba bo, da se po svobodnem dogovoru združijo v večje ali manjše edinice, analogno svoječasni razdelitvi na užitinske urade, ali pa, če se taka združitev sporazumno ne da doseči, da banska uprava dekelira tako združitev na podlagi teritorialnih in interesnih skupnosti.

Necohodno pa je potrebno, da se zajamčijo občinam od strani banovine primerni prispevki za račun režije pri pobiranju banovinske trošarine ali nasprotno, če bi se banska uprava vendarle odločila za vpostavitve svojega trošarinskega urada. V tem primeru bi morala lozadevna naredba ločno določiti delokrog urada z izrecnim poudarkom, da prevzame tudi agende občinskih trošarinskih organov.

V vsakem slučaju pa mora biti dana občinam možnost odkupa.

Povratek k starim metodam kontrole pa bodi za vedno onemogočen.

Z novimi banovinskimi javnimi deli in s kreiranjem novih trošarinskih uradov bodisi banovinskih bodisi občinskih bo prišel do koščka kruha naš človek, naš najbednejši, t. j. brezposelni.

Upajmo, da ta blagodat ne bo samo začasna, marveč s svojo trajnostjo inavgurira pričetek novih boljših dni.

S lo iskreno nado zaključujem.

Dr. F. Mis

Osrednja zdravstvena služba

(Konec)

Pravilnik o zatiranju trahoma

(Službeni list z dne 22. aprila 1931, št. 27)

§ 1. V okolišu, kjer se pojavlja trahom, mora odrediti ban na predlog higienskega zavoda pregled prebivalstva radi ugotovitve okuženosti s trahomom.

§ 7. Zdravljenje trahoma je obvezno.

§ 9. Sredstva za zdravljenje (zdravila) se preskrbujejo iz državnega proračuna.

Pravilnik o zatiranju gobavosti

(Službeni list z dne 22. aprila 1931, št. 27)

podaja točna navodila o prijavljanju in izoliranju vseh na gobavosti bolnih.

Pravilnik o cepljenju zoper steklino

(Službeni list z dne 30. aprila 1931, št. 29)

§ 1. Cepljenje zoper steklino je obvezno za vse osebe, ki jih je poškodovala stekla ali glede stekline sumljiva žival.

§ 2. Vsaka oseba, ki so jo poškodovale stekle ali glede stekline sumljive živali, se mora takoj prijaviti občini. Ako pristojni zdravnik ni usposobljen sam izvršiti cepljenja, mora poslati občina poškodovano osebo k najbližjemu antirabičnemu zavodu s predpisano spremnico.

§ 9. Stroške za antirabično cepljenje državnih in banovinskih uradnikov trpi država, oziroma banovina. Stroške za cepljenje siromašnih državljanov plačujejo samostojne, oziroma združene zdravstvene občine. Občine, kakor tudi privalno poškodovane osebe imajo pravico zahtevati povračilo stroškov od lastnika živali, ki so prizadele poškodbo.

§ 10. Polne stroške za siromašne državljane plačujejo občine.

§ 11. Ako se pošljejo v zavod otroci izpod 15 let, se jim mora dati spremljevalec do zavoda in tudi nazaj, kar preskrbi pristojna upravna občina.

Pravilnik o izločanju obolelih oseb in nadzorstvu nad zdravimi osebami iz zakuženih hiš

(Službeni list z dne 9. maja 1931, št. 30)

daje navodila zdravnikom, kako postopati v zgor-njem primeru.

Pravilnik o nadzorstvu nad pitno vodo

(Službeni list z dne 9. maja 1931, št. 10)

§ 1. Pod javnim nadzorstvom so:

1. Vodni viri, javni ali zasebni, iz katerih se jemlje pitna voda za domače potrebe, za državne, samoupravne ali privalne ustanove, tvornice, podjetja, naselja, železnice, ladje in druga prometna sredstva, hotele in gostilne; vodni viri, ki so vsakomur pristopni, kakor tudi vodni viri, ki služijo za proizvodnjo sodavice in drugih umelnih mineralnih voda ali leda.

2. Sodavica ali druge umelne kakor tudi naravne mineralne vode, ki prihajajo v promet.

3. Led, ki se napravlja iz pitne vode in služi ljudski uporabi.

§ 6. Nadzorstvo nad pitno vodo vrše prvostopna oblastva občne uprave neposredno ali posredno po upravnih občinah. Strokovni organi za pregled so: zdravniki zdravstvenih občin, a če teh ni, drugi zdravniki v javni službi, ki jih odrédi po predlogu pristojnega higienskega zavoda prvostopno oblastvo občne uprave.

Pravilnik o desinfekciji in desinsekciji

(Službeni list z dne 16. maja 1931, št. 31)

§ 1. Zaradi zatiranja in preprečevanja nalezljivih bolezni sme odrediti občne upravno oblastvo prve stopnje desinfekcijo in desinsekcijo oseb, stanovanj, stvari, lokalov, prometnih sredstev, pristanišč in naselij.

§ 3. Za opravljanje službe po tem pravilniku postavlja zdravstvene pomočnike:

1. Banovine za področja selskih samostalnih in združenih zdravstvenih občin;

2. samostalne meštne ali tržne zdravstvene občine za svoje področje.

Praviloma ima samostalna zdravstvena občina enega zdravstvenega pomočnika, banovina pa na največ 30.000 prebivalcev po 1 zdravstvenega pomočnika.

§ 21. Kadar se odreja desinfekcija ali desinsekcija zaradi zatiranja nalezljivih bolezni v javnem interesu, se plačujejo stroški za njeno izvedbo na področju samostalnih zdravstvenih občin iz proračuna občine, ki sestavlja zdravstveno občino.

Pravilnik o prevažanju okuženih bolnikov po železnici

(Službeni list z dne 26. avgusta 1931, št. 49)

§ 1. S kugo, osepicami, kolero ali pegavico okužene osebe se občne ne smejo prevažati.

§ 2. Osebe, ki so bolne za legarjem, davico, grižo, škralatko, ošpicami, oslovskim kašljem ali vnetjem ušesnih žlez, rumeno mrzlico ali gobavostjo, se morajo prevažati samo v zaprtih posebnih oddelkih 3. razreda s posebnim straniščem in morajo imeti spremljevalca.

Vprašanja in odgovori

15. **Vprašanje:** V št. 2 »Samouprave« iz leta 1933 je na strani 46. priobčeno pojasnilo glede plačila pogrebnih stroškov za občinske ubožce na ozemlju bivše Štajerske. Ali velja še vedno štajerski deželni zakon o ubožnem skrbsstvu z dne 27. avgusta 1896 dež. zak. za Štajersko št. 63?

Odgovor: Da, velja še v polnem obsegu.

16. **Vprašanje:** Prosim pojasnila, do kdaj naj se vodi občinski blagajniški dnevnik za leto 1933 in kdaj naj se začne voditi nov dnevnik za leto 1934 z ozirom na proračunsko leto, ki se konča z 31. marcem 1934.

Odgovor: Za blagajniško službo pri občinah veljajo navodila kraljevske banske uprave z dne 12. marca 1932, II. No. 7002, ki so bila objavljena v Službenem listu z dne 23. marca 1932, št. 23/249. Po teh navodilih se vodi blagajniški dnevnik za proračunsko leto 1933, ki traja od 1. januarja 1933 do 31. decembra 1933 do 31. marca 1934. V ta dnevnik se vpisujejo še vsi dohodki in vsi izdatki na račun odobrenega proračuna za leto 1933. Z 31. marcem 1934 se ta dnevnik

zaključi. Za dobo od 1. januarja 1934 do 31. marca 1934 se vodi občinsko gospodarstvo po dvanajstih proračuna za leto 1933. Za to dobo morate v zmislu navodil ministrstva za finance z dne 1. novembra 1933, VII. Br. 10.757, ki so bila objavljena v Služb. listu z dne 15. novembra 1933, št. 92/591 nastaviti in voditi poseben blagajniški dnevnik, ki ga boste zaključili šele 31. avgusta 1934. Tako morate torej v dobi od 1. januarja 1934 do 31. marca 1934 voditi sočasno dva dnevnika. — Če prečitajte omenjena navodila kraljevske banske uprave in ministrstva za finance, ki izčrpno obravnavata ta predmet, Vam bo zadeva popolnoma jasna. — Gč.

17. **Vprašanje:** V § 2. uredbi o pobiranju občinskih taks je rečeno, da odobruje te takse oblastni odbor, sedaj kraljevska banska uprava. Pojasnite, ali določa kraljevska banska uprava občinske takse za vsak konkreten slučaj posebej, ali pa na splošno.

Odgovor: Uvedbo občinskih taks sklene občinski odbor in sicer ne za vsak slučaj posebej, temveč na splošno. Sklep občinskega odbora o uvedbi teh taks mora biti skozi dobo 15 dni razglašen. Po preteku te dobe pošlje uprava občine prepis zapisnika seje občinskega odbora o uvedenih taksah in razglas po pristojnem sreskem načelstvu kraljevske banske uprave, ki potem določi, katere takse in v kateri višini jih občina sme pobirati. Odločba kraljevske banske uprave je splošna in načelna. Ko se potem pojavi v občini slučaj ali posel, za katerega se sme predpisati in pobirati dovoljena občinska taksa, občina to takso predpiše in pobere v izmeri, ki jo je določila kraljevska banska uprava, ne da bi občina morala za vsak slučaj posebej imeti dovoljenje banske uprave. — Gč.

18. **Vprašanje:** V naši občini pobira občinsko trošarino na vino in na pijače sploh oddelek finančne kontrole, nakazuje pa nam trošarino kraljevska banska uprava. Za te usluge bi nam kraljevska banska uprava smela utrgati od celotne pobrane svote trošarin 5%. Po naših računih pa znaša ta utrček dejansko celih 9%. Zakaj ta razlika?

Odgovor: Zadeva stoji tako: Utržek znaša v vseh slučajih vedno le 5% od pobrane svote. Če pa je pri Vaši občini (in še pri nekaterih drugih) ta utrček večji, izvira to iz tega, ker je banska uprava morala od že pobrane občinske trošarine posamezne zneske vrniti trošarinskim obvezancem ali radi nepravilnega predpisa ali radi tega, ker se je vino, za katerega je bila trošarina že plačana, izvozilo v drugo občino ali ker se je pokvarilo in postalo neužitno itd. Ta povračila se izvršijo vedno na predlog finančne kontrole, ki je o tem tudi vedno obveščena. Če greste stvari do dna in se oglasite pri finančni kontroli za pojasnila, se lahko prepričate, da znašajo običajni utržki le 5%, dočim gre višek na račun povračil že plačane trošarine. — Gč.

Iz Županske zveze

Vsem občinam in članom Županske zveze. Županska zveza prejema številne dopise brez poštnih znamk ter mora plačevati za vsak takšen dopis predpisano kazen. Ker Županska zveza ni oproščena poštnih pristojbin, prosimo vse dopisnike, da dopise, naslovljene na Županstvo zvezo, po predpisih frankirajo.

Izplačevanje občinskih doklad. Na tozadevno prošnjo Županske zveze je finančna direkcija v Ljubljani dala nalog vsem davčnim upravam, da upoštevajo prošnjo Županske zveze v kolikor je to po predpisih mogoče.

Stanarina učiteljsva. Na spomenico Županske zveze v Ljubljani glede stanarin učiteljsva, ki jih morajo plačevati občine, je prosvetno ministrstvo odgovorilo, da vzlic temu, da uvidi težko stališče občin v tej gospodarski krizi, ne more pristati na spremembo zakona. Učiteljska stanarina ostane torej še nadalje veliko breme občin.

Obdačenje tovaren in industrijskih podjetij, ki imajo svoj sedež izven občinskega teritorija. Na tozadevni dopis Županske zveze je poslala finančna direkcija sledeče obvestilo:

Pridobitna podjetja podlegajo v smislu določil čl. 42 in 74. zakona o neposrednih davkih ali pridobnini ali družbenemu davku, slednjemu podjetju, ki so zavezana javnemu polaganju računov. Tu sem spadajo podjetja delniških družb, komanditnih družb na delnice, zadrug itd., pridobitna podjetja države in samoupravnih edinic in inozemske pravne osebe, če imajo na ozemlju naše kraljevine po predpisih registrirano zastopništvo.

Če imajo pridobnini ali družbenemu davku zavezana podjetja izven okolišja občine, v kateri je sedež ali centrala podjetja, še podružnice ali obratovališča v drugih občinah, se postopa tako-le:

Pri podjetjih, ki so zavezana pridobnini, so merodajna določila čl. 44 cit. zakona. Po teh določilih ugotavlja davčni odbor, pristojen za centralo, poleg njenega čistega dohodka tudi razmerje udeležbe pri njenih skupnih stroških.

Za vsako podružnico se po gornjem načelu ugotovi ločeno davčno osnovo. Pri podjetjih, ki so zavezana družbenemu davku, pa veljajo določila čl. 88 cit. zakona.

Skupno odmerjeni osnovni davek se porazdeli pri rudniških in industrijskih podjetjih tako, da se izloči za občino, kjer ima uprava podjetja svoj sedež, prvenstveno 20% oslonek, 80% pa se porazdeli med občino, kjer ima uprava sedež in med občine, kjer se nahajajo podružnice v razmerju njih doseženega kosmatega dohodka.

Če pa kje ni kosmatega dohodka ali če ga ni mogoče ugotoviti, se izvrši porazdelitev oslonek 80% osnovnega davka po razmerju osebnih izdatkov za uslužbence in delavce.

Pri podjetjih trgovskega značaja, denarnih zavodih, zavarovalnih družbah in zadrukah, ki nimajo industrijskega značaja, velja isto načelo, samo da se prvenstveno izloči 50%.

Osnovni davek se odmeri in porazdeli samo takrat, če je davčna osnova pozitivna. Če pa je negativna, se odmeri samo minimalni davek, na katerega se ne sme udarjati samoupravnih doklad. Negativna osnova pa rezultira, če je vsota bilančnega čistega dobička in pribitnih postavk manjša od vsote odbitnih postavk, ali če je vsota bilančne zgube in odbitnih postavk večja nego vsota pribitnih postavk.

Če se odmeri osnovni družbeni davek, dobe itak prizadele občine odločbo o porazdelitvi osnovnega davka, proti kateri se morejo pritožiti v roku 30 dni.

Občni zbor Županske zveze. (Nadaljevanje.) K besedi se oglasi podpredsednik Županske zveze gospod dr. Dinko Puc, ki pozdravi zborovalce predvsem kot domačin in kot dobrodošle goste našega mesta, nato pa izvaja, da se moramo s hvalečnostjo spominjati pellenice 6. januarja 1929, ki pomeni pravi blagoslov za vso državo. Narodno in državno edinstvo je v teh letih oslonek izven diskusije in premagana so vsa nasprotna stališča. Kralj je s svojim velikim činom pretrgal vse strankarske strasti, naša dolžnost je, da se ne povrnemo v kaos pred 6. januarjem 1929, odklanjamo pa tudi demokracijo, ki bi vodila v razmere pred tem zgodovinskim dnem, saj je demokratičnost mogoča brez strasti in smo si tudi lahko nasprotniki v marsičem, vendar pa ne smemo biti drug drugemu volk, da bi se pobijali z umazaniam orožjem (veliko pritrjevanje).

Kraljev korak je utrdil stališče naše države tudi v zunanje-političnem pogledu in neprijatelji so se morali prepričati, da so njih zlohotne nade propadle. Tudi delo diplomatov na čelu z modrim kraljem je bilo blagoslovljeno, zlasti pa pozdravljamo uspešne napore Male antante ter vlade, ki želi oživitvoriti idejo: »Balkan balkanskim narodom«. Zlasti nas veseli, da smo se približali sosedni Bolgariji in želimo z njo prijateljskih razmer, da bodo zavarovane naše medsebojne meje in bomo želi tudi velike gospodarske uspehe.

Novi občinski zakon je podprl idejo, da je občina temelj države. Zdrava občinska uprava je predpogoj za zdravo upravo banovin in države. Pri tem pa moramo izraziti tudi željo, da bi se načela občinskega zakona izvajala tako, da bi spoznali, da se občina tudi na najvišjih mesih državne uprave smatra za temelj države. Z njo je pa združena tudi zdrava finančna uprava, kjer pa na žalost nismo dosegli vsega, kar bi želeli. V tem pogledu zahtevamo, da vlada ustvari občinam zdravo gospodarsko podlago, ker pretežka bremena brez novih virov po našem mnenju niso pravilna. Želimo pravilno organizacijo financ, da pridemo k ustaljenemu gospodarstvu in napravimo načrte za občinsko gospodarstvo za več let naprej.

Občinsko gospodarstvo in gospodarstvo našega prebivalstva pa posebno ogroža tudi nelikvidnost denarnih zavodov, ki jih moramo spravili v red. Država mora nekaj storiti. Pri tem pa povdarjamo, da smo z vso odločnostjo proti inflaciji, temveč želimo, da nam preskrbi več likvidnih sredstev. Pasivnost finančne uprave v tem pogledu ni na mestu. Zato pa želimo, da bi pri posvečanju o teh zadevah zaslišala tudi nas in ne bi teh vprašanj več obravnavali tajno. Odkrito moram povedati svoje skrbi, saj mi kot predstojniki občin nosimo tudi polno odgovornost za vse, kar se zgodi. Zato želimo, da nas državna uprava tudi posluša in se ravna po naših nasvetih, ki so mišljeni najboljše. Kaj nam pomaga, če imajo občine idealne tajnike in uradništvo ter najlepše domove, če pa narod propada v siromaštvu!

(Konec prihodnjic)

Razsodbe upravnega sodišča

Upravno sodišče je pod štev. A 25/23-18 z dne 1. maja 1924 na tožbo A in tov. v B zoper odločbo pokrajinske uprave oddelek za notr. v Ljubljani z dne 23. junija 1923, št. 18.500, glede vodovoda v G razsodilo tako-le:

Tožba se zavrne, izrek o plačilu stroškov postopanja pred upravnim sodiščem odpade, ker niso nikaki narasli.

Razlogi.

Občinski odbor v C je v svoji seji dne 7. januarja 1923 sklenil, da se za vas B zgradi vodovod, odnosno, da se že započeto delo nadaljuje, in obenem sklepal o kriju stroškov za omenjeni vodovod. Zoper te sklepe so se A in tov. pritožili na pokrajinsko upravo, češ, da so sklepi nezakoniti oziroma nedostafni. Pokrajinska uprava je z odlokom od 23. junija 1923, št. 18.500, zavrnila pritožbo, obenem pa na podstavi § 90., odst. 3., kranj. občinskega reda potrdila najetlje posojila v znesku 600.000 Din za zgradbo vodovoda v B, a to le pod pogojem, da občinski odbor še z veljavnim, pravilno razglašenim in od pokrajinske uprave odobrenim sklepom natančno določi, v koliko letih se ima dolg amortizirati in da sklenc, da se imajo obresti in letne amortizacijske kvote porazdeliti in izterjati od davkoplachevalcev v vasi B po razmerju predpisanih davkov. Zoper to odločbo pokrajinske uprave so A, posestnik v B, in tov. vložili tožbo na upravno sodišče.

V tožbi na upravno sodišče navajajo tožitelji, da upravno oblastvo v svojem aktu ni pravilno uporabilo zakona, in da se v postopanju, ki se je vršilo, ni vpoštevalo predpisov postopanja, kajti:

1. sklepi občinskega odbora v C od 7. januarja 1923 so protizakoniti, ker se je nepravilno glasovalo,

2. vas sama sklepa o tem, kar ona sama potrebuje, občinski odbor pa po § 82. obč. reda le o pobiranju doklad in davčine. Dasi se je v pritožbi grajalo nepristojno sklepanje občinskega odbora o gradnji vodovoda, je pokrajinska uprava v svoji odločbi šla mimo tega vprašanja, zbog česar je postopanje ne le nezakonito, temveč tudi nedostafno;

3. sklepi občinskega odbora so nedostafni, ker so nejasni in ni ne načrta, ne točnega proračuna o tem vodovodu, a pokrajinska uprava te v pritožbi grajane nedostafke občinskega odbora C ni odpravila, vsled česar je postopanje toženega oblastva nedostafno;

4. vasi B se je z zgradbo vodovoda naprtilo preveliko breme;

5. v zapisniku o seji občinskega odbora ni omenjeno, da sta dva odbornika glasovala proti sklepu in odločba pokrajinske uprave te v admin. pritožnem postopanju grajane točke ni zadostno vpoštevala in ni ugotovila, da sta dohčna dva odbornika dejansko glasovala proti vodovodu in zakaj se ta činjenica ni sprejela v zapisnik.

V danem primeru ni razlogov, da bi se na podstavi čl. 24. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih tožba

v celoti z odlokom zavrnila, ali da bi se na podstavi čl. 26 tega zakona izpodbijana odločba pokrajinske uprave zaradi nedostafnega postopanja brez javne razprave razveljavila.

Pri presoji poedinih tožbnih točk je upravno sodišče nastopno preudarjalo:

1. Kranjski občinski red določa v § 46., da mora za obveljavo sklepov občinskega odbora pritrđiti nadpolovična večina pričujočih odbornikov in da glasuje občinski predstojnik samo tedaj, kadar je na obeh straneh enako število glasov, ter potem s svojim glasom odloči zmago. Ne da se dvomiti, da v smislu teh predpisov občinski predstojnik (župan) nima glasovati, kadar je večina občinskega odbora predlog sprejela, odnosno zavrnila. Ako pa je župan kljub temu formalnemu predpisu glasoval, se še nikakor ne more trđiti, da bi bil sklep zavoljo te nepravilnosti nedostafen. Sklep bi bil nedostafen le potem, če bi bila omenjena nepravilnost bistven nedostafek, t. j. tak nedostafek, ki bi mogel neugodno vplivati na materialni pravni položaj strank. Tega pa v danem primeru ni, ker je oddanje glasu po predstojniku občine bilo povsem brezpomembno za absolutno večino glasov in bi ta glas ne mogel vplivati na izid glasovanja. Ker tu ni šlo za način glasovanja samega, in le predpis o načinu glasovanja je prinudljive prirode, temveč le za to, je li bil ta ali oni član občinskega odbora upravičen glasovati in se da to vsekakor tudi pozneje dognati in neveljavni glas odštet, vsled tega gori omenjeni nedostafek gotovo ni bil bistvenega značaja. Trđitev, da bi oddani glas župana vplival na oddajo glasov ostalih odbornikov, ni upravičena, ker občinski odborniki niso v nikakem odvisnem razmerju do župina, ki je le zaupnik večine obč. odbora in izvršujoč organ tega odbora. Na nadaljnji, ob priliki ustne razprave izrazeni pomislek, da se glasovanje ni vršilo ne ustno, ne s tem, da so eni vstali in drugi obsedeli, se upravno sodišče ni moglo ozirati, ker se ta nedostafek ni ne v rednem pritožnem postopanju, ne v tožbi na upravno sodišče, marveč šele pri ustni razpravi grajal.

Graja je prepozna, ker se morajo poedine točke, zaradi katerih se tožba vlaga, po čl. 22 upravnosodnega zakona že v tožbi sami navesti. A tudi, če bi se ta točka v tožbi navedla, bi se nanjo upravno sodišče ne moglo ozirati, ker se dohčni nedostafek ni grajal v rednem pritožnem postopanju in se torej v tožbi na upravno sodišče ne more iz tega razloga izpodbijati odločba pritožne upravne inštanice.

(Konec prih.)

Izdajatelj: Županska zveza v Ljubljani; njen predstavnik Valentin Babnik, St. Vid pri Ljubljani.

Za uredništvo odgovarja: dr. Riko Fux v Ljubljani. Tiska tiskarna Merkur v Ljubljani (predstavnik O. Mihalek)